

مذکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات مجلس شورای ملی روز یکشنبه (۲۳) تیرماه ۱۳۵۳

۴- اصلاح ماده ۹۲ استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی.

۵- طرح و تصویب گزارش شور دوم کمیسیون دارائی راجع باصلاح قانون امور گمرکی و ارسال بمجلس سنا.

۶- طرح گزارش شور اول کمیسیون دارائی راجع باجازه اعطای وام و اعتبار بدولت ها و مؤسسات خارجی و بین المللی.

۷- تقدیم لایحه تعیین اعتبار مورد نیاز طرح ساختمانها و تأسیسات و تجهیزات نیروی زمینی شاهنشاهی بوسیله آقای دکتر یزدان پناه وزیر مشاور و معاون پارلمانی نخست وزیر.

۸- قرائت دونا مه رسیده از دولت در اجرای قانون نحوه خرید ماشین آلات.
 ۹- ختم جلسه.

فهرست مطالب:

۱- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل.

۲- بیانات قبل از دستور آقایان: حبیب الله احمدی - دکتر آزاد - دکتر حبیب اللهی و خانم مزارعی.

۳- تصویب صورت جلسه های روز سه شنبه (۱۱) و یکشنبه (۱۶) تیرماه ۱۳۵۳.

۴- اعلام وصول ۴ فقره لایحه از مجلس سنا:
 «۱- تأمین وسائل و امکانات تحصیل اطفال و جوانان ایرانی.
 ۲- واگذاری دو هزار هکتار از منابع ملی شده اطراف چاه بهار بشهرداری چاه بهار.
 ۳- اجازة تضمین وامهای مورد نیاز شرکت های کشتیرانی ایرانی.»

مجلس ساعت نه صبح برباست آقای عبدالله ریاضی تشکیل گردید

۱- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل

رئیس - اسامی غائبین جلسه قبل قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

غائبین با اجازه آقایان:

احمد - احمدی - دکتر امین - انشاء - ایلخانی پور - بوشهری - بهنیا - امیر علم خزیمه - تیمسار خطیب شهیدی - دکتر خطیبی - رشیدی - دکتر فیعی - ریگی - دکتر سعید - دکتر سنگ - مهندس سهم الدینی - شاخوئی - شاهنده - دکتر صالحی - دکتر صوفی خایلی - دکتر عدل - دکتر عسکری - مهندس عطائی - دکتر غنی - فتوحی - فرنود - فیصلی -

قاضی زاده - خانان قراچورلو - کشفی - کیوان - مهندس معینی زند - دکتر منتظری - دکتر موثقی - دکتر محمد حسین موسوی - موقر - مهدوی اردستانی - نامور - نیک پور - دکتر وزیری - آقایان - دکتر مهر - طرفی - خانم ابتهج سمیعی - خانم اقبال - خانم دکتر دولتشاهی.

غائبین مریض - آقایان:

دکتر جزایری - تیمسار حکیمی - اسمعیل خزیمه - ساگینیان - دکتر شریف امامی - صائب - مرزبی - دکتر مشایخی - مهرزاد - دکتر ناوی - دکتر نصیری - خانم پیرنیا - خانم ضرابی.

۲- بیانات قبل از دستور آقایان: حبیب الله احمدی - دکتر آزاد - دکتر حبیب اللهی و خانم مزادعی

رئیس - نطق های قبل از دستور را شروع میکنیم

آقای حبیب الله احمدی تشریف بیاورید.

حبیب الله احمدی. - جناب آقای رئیس، همکاران

ارجمند،

در سفر اخیریکه بمنظور تشکیل سازمان کشاورزان ایران وابسته به حزب پاسدار انقلاب به بندرعباس و روستاهای تابعه مسافرت کرده بودم از نزدیک ناظر ابراز احساسات پرشور مردم روستا نشین این استان نسبت به شاهنشاه آریامهر و خاندان جلیل سلطنت بودم. چه در موقع ورود به روستاها و چه در موقع ترك محل مرد و زن، كوچك و بزرگ با تمام وجود و به آوای رسا برای سلامتی ذات اقدس شهرباری دعا می کردند. در اینجا جناب آقای رئیس مجلس استدعا دارم مراتب سپاس مردم حق شناس و شاه دوست مرزنشینان و بالاخص روستا نشینان این استان را بشرف عرض همایونی برسانند (احسن).

مطلبی را که لازم دانستم به استحضار نمایندگان محترم و ملت شریف ایران برسانم مسافرت ۲۶۵ نفر مدیران جوان اروپائی به ایران و دریافت دانشنامه فوق لیسانس خود از دست آقای امیرعباس هویدا نخست وزیر محبوب ایران است. رشد سیاسی - اقتصادی و اجتماعی کشور ما تحت رهبری خردمندان شاهنشاه آریامهر بجائی رسیده که این گونه مراکز علمی کشور ما را در موقعی ممتاز و درخشان دیده که فارغ التحصیلان خود را برای بازدید از پیشرفت های همه جانبه به کشور ما گسیل می دارند تا از نزدیک به رأی العین آنچه در میهن ما در دوران انقلاب شاه و ملت انجام گرفته بچشم خود مشاهده نمایند. این گروه از ملیتهای مختلف کشور های اروپائی و آمریکائی تشکیل شده بود در موقع توقف این گروه در ایران يك سمينار ۳ روزه ای داشتند و از تأسیسات شرکت ملی نفت - مؤسسات صنعتی - هواپیمائی ملی ایران و از جاذبه های توریستی و آثار باستانی مادیدن نموده و همگی پیشرفت هایی که در پرتو انقلاب شاه و ملت نصیب کشور عزیز ما

تحت رهبری شاهنشاه آریامهر صورت گرفته ستودند. از نقطه نظر روشن شدن اذهان عمومی ملت ایران و بالاخص دانشجویان ایرانی مقیم خارج مطلبی که حائز کمال اهمیت است و در این جایز نمایندگان مطبوعات تقاضا مینمایم که در این خصوص در سطح بین المللی نسبت به توجیه این خبر اقدام نمایند (احسن). کلیه فارغ التحصیلان رشته مدیریت ضمن تأیید پیشرفت های همه جانبه ایران آمادگی خود را برای خدمت در کشور عزیز ما ایران اعلام داشتند و مطلب دیگری که از لحاظ موفقیت ممتاز کشور ما غرور آمیز و افتخار آمیز است شخصیت بارز نخست وزیر فعال مامی باشد که امروز کشورهای اروپائی حاضر شده اند دانشنامه های این گروه بوسیله نخست وزیر ایران که ریاست افتخاری انجمن مدیریت ایران را دارند باین عده ۲۶۵ نفری و آنها در مملکت با عظمت ما اعطاء گردد که این خود اثر و انعکاس بسیار مطلوبی در خارج کشور داشته خاصه آن که نمایندگان این گروه پیشگاه مبارك شاهنشاه آریامهر افتخار حضور یافتند. باز دید این گروه عظیم از مدیران جوان از هر جهت قابل توجه و حائز اهمیت بوده است (صحیح است). و من معتمد که نمایندگان مطبوعات در تمامی کشورها این رویداد مهم را بصورت برجسته ای جلوه گر سازند تا عالمیان و بویژه ایرانیان مقیم خارج بهتر و بیشتر بموقعیت ممتاز کشور ایران واقف گردند. در این جا وظیفه خود می دانم از تیمسار سپهداد خادمی ریاست انجمن مدیریت ایران که در ترتیب و تنظیم برنامه های مربوطه موجبات سرفرازی کشور را تحت رهبری خردمندان شاهنشاه آریامهر فراهم نموده سپاس گزاری نمایم و موفقیت هر چه بیشتر دولت خدمتگزار هویدا را در راه خدمت شاهنشاه آریامهر از خداوند متعال خواستارم (احسن).

اجازه می خواهم ضمن تشکر فراوان از اقدامات مؤثر و چشمگیر دولت احتیاجات حوزه انتخابیه خود را باستحضار برسانم.

جنوب ایران اصولاً با کمبود آب بعلم عدم بارندگی کافی مواجه بوده و می باشد و دولت همیشه با این مشکل بزرگ روبرو بوده است بهمین علت همیشه این منطقه مشکل کمبود علوفه برای تغذیه دام را داشته است. در

مشروب که هورستان و خمیر زندگی می کنند فاقد آب مشروب می باشند تقاضا دارد دولت همانطوریکه همیشه بفکر این طبقه از مردم شریف ایران بوده آب مشروب آنان از این لوله که در مسیر این روستاها و فاصله لوله فعلی تاهر روستا حداکثر بیش از دو کیلومتر و تعداد روستاهای مجاور لوله هم پیش از ده روستائی باشد تأمین نماید تقاضای مردم بخش خمیر را تقدیم ریاست مجلس می نمایم. بخش فین فاقد برق می باشد سهم مردم بابت خودیاری کلا از مدتها قبل پرداخت شده تقاضا دارد نسبت به تأمین بخش فین هر چه زودتر اقدام گردد متشکرم (احسن. احسن).

رئیس - آقای دکتر آزاد بفرمائید.

دکتر آزاد. - با اجازه مقام ریاست، همانطور که نمایندگان محترم و قوف دارند پس از امضای موافقتنامه همکاری بین دولت ایران و دولت فرانسه بعضی از فرصت طلبان که همیشه منتظرند فرصتی بدست آورند تا حقایق را قلب کنند و واقعیات را دگرگونه جلوه دهند مطالبی درباره نحوه استفاده ایران از انرژی اتمی اظهار داشته اند اگر چه مقامات رسمی مملکتی بلافاصله نظر صریح و روشن و قاطع ملت و دولت ایران را با اطلاع جهانیان رسانیدند و دودنفر از نمایندگان محترم هم در جلسه گذشته مجلس شورایی بعضی از جنبه های این مسئله را مورد تجزیه و تحلیل قرار دادند معذک بنده هم از آقایان اجازه می خواهم چند کلمه ای در این باره عرض کنم. کوشش خواهم کرد در عرایضم از جنبه جنجال و شعار دادن پرهیز کنم و بیشتر به جنبه های فنی و علمی موضوع توجه نمایم. برای شناخت روش ملت ایران در استفاده از انرژی هسته ای بنده فکر کردم از يك تکنیکی که معمولاً برای پیش بینی ها استفاده میشود و بنام تکنیک برون یابی معروف شده است استفاده کنم این کلمه ترجمه کلمه اکستراپلاسیون است Extrapolation و مقصود این است که اگر ما تحول يك موضوعی یا يك پدیده ای را در گذشته دور بدانیم و از نحوه تغییر آن پدیده یا آن موضوع در گذشته نزدیک اطلاع داشته باشیم و در وضع حال هم بدانیم آهنگ تحول این پدیده چیست به کمک تکنیک اکستراپلاسیون میشود با دقت قابل قبولی پیش بینی کرد که در آینده دور آن پدیده یا آن موضوع در چه جهت

اطراف جزیره قشم و بخش خمیر از توابع بندر عباس درختان دریائی بنام درخت حرا در آب می روید. این نوع درختان فقط در ۳ کشور دنیا که یکی از آنها کشور ایران و در استان ساحلی است رشد و نمو می کند مردم این منطقه از سالیان قبل از برگ این درخت برای تغذیه دام های خود استفاده می نمودند اخیراً وزارت کشاورزی و منابع طبیعی از بریدن برگ این درخت جلوگیری بعمل آورده است. با توجه به این اصل که در قانون ذکری از درختان دریائی نشده و ثالثاً قطر بن این درختان تا آنجائی که اطلاع دارم به اندازه ای نیست که در قانون جنگلها و منابع طبیعی پیش بینی شده است ضمن تشکر از ریاست محترم مجلس که در این مورد راهنمایی و ارشاد فرموده اند این جانب با جناب آقای اسکندر فیروز سرپرست سازمان محیط زیست مذاکره و ایشان موافقت فرمودند استفاده از برگ این درختان بمقداری که بمصرف تغذیه دام های این منطقه برسد بلامانع اعلام گردد و انتظار دارم هر چه زودتر در این مورد دستور مقتضی صادر فرمایند.

ضمناً بطوریکه نمایندگان محترم استحضار دارند تاکنون معلمان و کارمندان بومی وزارت آموزش و پرورش از دریافت فوق العاده خارج از مرکز محروم بوده اند و این امر موجبات دلسردی این طبقه از مردم شریف ایران را که در امر تربیت فرزندان ما سهم بزرگی داشته اند فراهم کرده بود. این جانب ضمن مکاتبه ای که با جناب آقای دکتر هوشنگ شریفی وزیر آموزش و پرورش بعمل آوردم طبق نامه ای که حضور ریاست مجلس شورای ملی تقدیم می نمایم موافقت فرمودند بجزبران محرومیت از مزایای دوری از مرکز از نوعی فوق العاده برای معلمان و کارمندان بومی آموزش و پرورش استان ساحلی نظر گرفته شود که در بودجه سال ۵۳ منظور خواهد شد. از جناب آقای هوشنگ شریفی و جناب آقای مهدب بیاس این کمک و مساعدت بزرگ که به این طبقه از ملت ایران نموده سپاسگزاری می نمایم. مردم روستا نشین بخش خمیر که در مسیر لوله آب

تحول پیدا خواهد کرد. بعنوان مثال اگر ما از قیمت مس یا قیمت آهن در پنجاه سال گذشته مطلع باشیم آهنگ تغییر آن را در دهسال گذشته بدانیم و در وضع حال هم بدانیم که قیمت آهن چه جور تغییر پیدا می کند با استفاده از این روش میتوانیم پیش بینی کنیم در دهسال یا بیست سال آینده وضع قیمت آهن با مس چگونه خواهد بود یا اگر از جمعیت کره زمین در صدسال و پنجاه سال و دهسال قبل اطلاع داشته باشیم و بدانیم که در این مدت با چه سرعتی تغییر پیدا کرده و وضع جمعیت را در وضع فعلی هم بدانیم می توانیم پیش بینی کنیم که دهسال یا ۵۰ سال دیگر جمعیت کره زمین چقدر خواهد بود بنده فکر کردم که با استفاده از این روش فنی کاملاً شناخته شده که همیشه در برنامه ریزی ها مورد استفاده قرار میگیرد استنتاج نمایم که روش ملت ایران در آینده در موضوع استفاده از انرژی هسته ای چگونه خواهد بود. برای اینکار بیائیم اندیشه ملت ایران را در گذشته بسیار دور یعنی چند قرن پیش در مورد این مسأله مورد توجه قرار بدهیم، عمل ملت ایران را در ۷ یا ۸ سال گذشته در مورد استفاده از انرژی هسته ای بشناسیم، طرز کار فعلی ملت ایران را در مورد استفاده از انرژی هسته ای بسنجیم، نظر ملت ایران را بر اساس برنامه مدونی که برای چند سال آینده تهیه دیده است مورد بررسی قرار دهیم. از روی همه این اطلاعات می توانیم روش ملت ایران را برای آینده بخوبی پیش بینی کنیم. حال ببینیم که اندیشه ملت ایران در گذشته در موضوع اعمال قدرت چگونه بوده است. برای شناخت اندیشه ملت ایران در قرون گذشته ما نبایدستی در شهرهای بزرگ جستجو کنیم بلکه باید بشهرهای کوچک، بداهات و بروستاها برویم درزوابای طاقچه های تاریک و گاهی پر از گردو- خاک این خانه های روستائی ما بدیوان حافظ برمیخوریم، کلیات سعدی را می یابیم و اثر جاودانه فردوسی را مشاهده می کنیم بدیوان حافظ نفال میزیم و پند مروت بادوستان و مدارای بادشمنان را می آموزیم از کلیات سعدی مدد می طلبیم اندرز مزین بر سر ناتوان دست زور را می شنویم شاهنامه فردوسی را ورق میزنیم عدم آزار موردها را کش را بمانی آموزد. ملتی با چنین اندیشه هرگز از قدرت برای

تخریب استفاده نخواهد کرد (احسن) ملتی با چنین فلسفه اجتماعی از انرژی هسته ای برای آبادانی استفاده خواهد کرد نه برای ویرانی، برای ساختن خانه مردم نه برای سوختن کاشانه مردم، برای کشتن گندم نه برای کشتن مردم، برای بر آوردن نیاز نه برای اقتناع حرص و آرزو سعیدی در مقام رهبری سالخورده و جهان دیده و سرد و گرم روزگار چشیده در ۷۰۰۰ سال پیش پای خود را از این هم فراتر نهاده و جامعه آن روزی را از این که خورد بدست نابخردان نیفتد بر حذر داشته است. این رهبر اجتماع درست مشکل جامعه امروزی ما را از لحاظ انرژی هسته ای در ۷۰۰۰ سال پیش مجسم نموده است. سلاح آن روزی تیغ بوده و سلاح امروزی، سلاح هسته ای است. تهدید جامعه کوچک آن روزی با تیغ در کف زنگی بوده و جامعه امروزی با سلاح هسته ای در کف جنگی. زنگی مست از شر آب و باده و جنگی سرمست از نخوت و افاده. آن روز زنگی از خود بیخبر و امروز جنگی از خدای خبر آرامش جامعه را تهدید میکند، مسأله عیناً همانست فقط ابعاد آن بمراتب بزرگتر شده است، این بود فلسفه اجتماعی و اندیشه ملت ایران در موضوع استفاده از قدرت.

بیائیم به بینم در گذشته نزدیک عمل ملت ایران در مورد استفاده از انرژی هسته ای چه بوده است یعنی از موقعی که ملت ایران عملاً در جرگه کشورهای استفاده کننده از انرژی هسته ای وارد شده است همکاران محترم اطلاع دارند که چند سال قبل راکتور اتمی دانشگاه تهران بحرانی شده بحرانی يك اصطلاح فنی است یعنی بکار افتاد و بهره برداری از راکتور آغاز شد راکتوری با قدرت ۵ مگاوات یعنی ۵ هزار کیلووات راکتوری مدرن و مجهز راکتوری عظیم که در نوع خود از راکتورهای بزرگ دنیا است بقسمی که تعداد نسبتاً محدودی از راکتورهای تحقیقاتی در دنیا قدرتی بالاتر از راکتور اتمی دانشگاه تهران را دارد اگر ما می خواستیم می توانستیم در چند سال گذشته از این راکتور استفاده کنیم و به تهیه مواد هسته ای برای کار بر دیگر صلحجویانه مشغول بشویم، بکمک وسائل و پرسنل علمی و فنی قوی که در اختیار داشتیم و امکانات دیگری که فراهم بود میتوانستیم به تهیه مواد هسته ای مبادرت ورزیم صاحب واقعی راکتور بودیم

و کسی را حق دخالت در کار ما نبود می توانستیم در انتظار جهانیان و یادور از انتظار جهانیان به تهیه مواد هسته ای مشغول شویم ولی ملتی با آن اندیشه ای که عرض کردم و ملتی با آن فلسفه اجتماعی که ذکر شد نمی تواند در راهی غیر از استفاده صلحجویانه از انرژی هسته ای گام بردارد. برای ثبوت این اندیشه بزرگ ایران با حسن نیت کامل قراردادی با آژانس بین المللی انرژی اتمی و ایسته سازمان ملل متحد امضاء کرد و نظارت بر تمام فعالیتهای راکتور اتمی دانشگاه تهران را که منجر به تهیه سوخت هسته ای یا مواد هسته ای می شود در اختیار این سازمان بین المللی گذارد و قرارداد مورد نظر بتصویب مجلسین رسید، و بنده در آن موقع به نمایندگی از طرف وزارت امور خارجه در کمیسیونهای مجلس از این قرارداد دفاع میکردم شاید بسیاری از نمایندگان محترم که اینجا تشریف دارند در آن تاریخ در کمیسیونها تشریف داشته اند. برای بستن این قرارداد ایران را سآ خود پیش قدم شد خود مقدم بود و به آژانس اجازه نظارت کامل بر تمام فعالیت ها و کارهای راکتور اتمی را داد یا بعبارت دیگر ایران این تضمین بین المللی را که اخیراً در روزنامه ها زیاد بان اشاره شده است پذیرفت چون اسمی از سیستم تضمین بین المللی برده شد شاید بی مناسبت نباشد که بنده توضیح مختصری در این باب هم بدهم این سیستم تضمینی یا تأمینی از اصطلاح Systeme des Garanties بفرانسه یا Safe guard بانگلیسی ترجمه شده است سیستمی است از طریق يك سازمان بین المللی استفاده صلحجویانه از راکتور اتمی ایران را تضمین می کند همینطور که سازمان ملل متحد تشکیلاتی دارد بنام یونسکو یا سازمان تربیتی و علمی سازمان ملل متحد که مقرش در پاریس است و مسئولیت مسائل علمی و تربیتی را در سطح جهانی بعهده دارد، یا همانطور که سازمان ملل متحد، سازمان دیگری دارد بنام Who یا سازمان بهداشت جهانی که مقر آن در ژنو است مسئولیت بهداشت را در اشل جهانی بعهده دارد یا سازمان دیگری بنام FAO یا سازمان خواربار و کشاورزی جهانی که مرکز آن در رم است و مسئولیت غذا و خواربار مردم جهان را بعهده دار است، همانطور هم

در سازمان ملل متحد سازمانی وجود دارد در همان سطح و با حساسیت فوق العاده بیشتری بنام IAEA یا آژانس بین المللی انرژی اتمی که مرکز این سازمان در وین است و وظایف این آژانس تهیه سوخت هسته ای و توسعه استفاده صلحجویانه از انرژی اتمی است این آژانس حساسترین جزء سازمان ملل متحد است و بعلت ارتباط آن با مسائل هسته ای و تسلیحات هسته ای از اهمیت خاصی برخوردار است بطور خصوصی از پنجم ماه مارس ۱۹۷۰ که عهدنامه معروف محدود ساختن سلاحهای هسته ای TNP با امضاء رسیده و مراحل اجرایی آن اعاده شده چون نظارت بر عدم استفاده از مواد هسته ای برای مصارف نظامی بعهده این آژانس بین المللی در وین واگذار گردیده حساسیت این آژانس فوق العاده بیشتر شده است. بنده حدود ۱۲ سال نمایندگی دولت ایران را در سازمانهای بین المللی مرتبط با مسائل اتمی بعهده دار بوده ام و دو سال عضویت شورای حکام را که بعد از مجمع عمومی بالا ترین مرجع این سازمان بین المللی است بعهده داشته ام در موقع شرکت در شورای حکام این سازمان بین المللی چون در مذاکرات مربوط به حفظ مواد هسته ای شرکت می نمودم حساسیت فوق العاده این مسئله را مشاهده کردم بعلت ارتباط این موضوع با سلاح هسته ای روی کلمات ساعتها حتی روزها بحث میشد قسمتی از این سازمان وظیفه سنگین و حساس SAFE-GARD یا سیستم تضمین را بعهده دار است در این قسمت حدود ۸۰ نفر کارشناس طراز اول بین المللی مسئولیت بازرسی و کنترل مراکز اتمی و سانترال های هسته ای را که تحت تضمین آژانس بین المللی انرژی اتمی واقع شده اند بعهده دار می باشند. لازم است که مختصری از وضع این قسمت حساس آژانس را بعرض نمایندگان محترم برسانم: ۱۲٪ بودجه کل این سازمان بین المللی صرف مسائل تضمین میگردد که در حدود ۳ میلیون و ۲۰۰ هزار دلار یا بیشتر در سال میشود این تضمین تنها مربوط به راکتورهای قدرت نیست شامل راکتورهای غیر قدرت، راکتورهای تحقیقاتی، کارخانجات سازنده سوخت، کارخانجات شیمیائی که سوخت هائی را که در راکتورهای اتمی بکار گرفته اند

مورد تجزیه قرار میدهند و سوختهای جدید هسته‌ای استخراج میکنند میگردد در هر حال در هر آکتور دفاتر مخصوصی وجود دارد که در آنها میزان کار آکتور قدرت را آکتور هنگام کار اندازه مواد هسته‌ای که تهیه شده است بدقت منعکس میگردد. حتی یک گرم ماده هسته‌ای که تهیه میشود در این دفاتر بدقت منعکس است این دفتر بررسی و بازرسی آژانس را تسهیل می نماید ایران وقتی که میگوید آژانس بین المللی انرژی اتمی قرارداد مقصود این است که آکتور را تحت نظارت سازمان ملل متحد یا آژانس بین المللی انرژی اتمی قرارداد مقصود این است که آکتور را تحت تضمین چنین دستگاه مجهزی که خدمتتان عرض کردم قرار داده است. برای اینکه حسن نیت ایران در مورد تضمین بیشتر جلوه گر شود استدعا میکنم نمایندگان محترم به این آماری که عرض میکنم توجه بفرمایند از توجه باین آمار روشن خواهد شد که دید و اندیشه ملت ایران با بسیاری از ملل دیگر چقدر متفاوت است. در سال ۱۹۷۳ طبق آخرین آماری که منتشر شده ۱۶۷ آکتور قدرت در ۱۷ کشور مشغول بکار بوده و از این ۱۶۷ آکتور فقط ۳۰ آکتور قدرت حاضر شده اند تضمین آژانس بین المللی انرژی اتمی را بپذیرند یعنی ۱۲ درصد آکتورهای قدرتی که در دنیا مشغول بکار است حاضر شده اند تضمین آژانس بین المللی انرژی اتمی را بپذیرند در مورد آکتورهای تحقیقی در سال ۱۹۷۳، ۳۶۰ آکتور تحقیقی در ۴۷ کشور در سراسر جهان مشغول بکار بوده و از این ۳۶۰ آکتور تحقیقی فقط ۸۲ آکتور حاضر شده اند تشکیلات خود را تحت تضمین آژانس بین المللی انرژی اتمی قرار بدهند یعنی فقط ۲۲ درصد از آکتورهای تحقیقی موجود زیر نظارت انرژی قرار دارند با توجه بکوچک بودن این چند درصد که ۱۲ درصد در مورد آکتورهای قدرت و ۲۲٪ در مورد آکتورهای تحقیقی است اهمیت و حسن نیت دولت ایران بخوبی روشن میشود و ثابت میگردد که اقدام بر قرارداد آکتور اتمی دانشگاه تهران (با تصویب مجلسین) تحت تضمین سازمان بین المللی انرژی اتمی قدمی است که ایران در راه تحکیم و تضمین استفاده صلحجویانه از انرژی اتمی برداشته است ایران از روز شروع بکار آکتور خود هیچ مانعی ندیده است که این تشکیلات را زیر نظر سازمان ملل متحد

قرار بدهد زیرا آنرا که حساب پاک است از محاسبه چه باك است. يك مثال مهم دیگری عرض می کنم که نحوه عمل ملت ایران را در موضوع استفاده از مواد هسته‌ای در گذشته و در آینده نزدیک بخوبی نشان میدهد. عرض کردم بنده سالها مسئولیت و نمایندگی دولت ایران را در سازمانهای بین المللی مرتبط با مسائل اتمی عهده دار بوده ام در ده - دوازده سال پیش متأسفانه وضع وزارت امور خارجه ما به نظم و ترتیب امروزی نبود همانطور که جهات منفی را باید تذکر بدیم جهات مثبت را هم باید عرض کنم، واقعاً تحرکی در دوازده سال اخیر در کارهای علمی و فنی وزارت امور خارجه ما بوجود آمده است که باعث سرفرازی و خوشحالی ماست در آن موقع دستور العملی که از طرف وزارت امور خارجه به بنده داده میشد در بسیاری از مسائل زیاد روشن نبود مطالعه کافی نشده بود، پخته نبود برعکس حالا که برای هر مسئله بین المللی کمیسیونها تشکیل میشود پس از ساعتها بحث، تصمیم لازم گرفته میشود در آن موقع این آمادگی نبود اکثر در حین شرکت در مجمعها تصمیم گرفته میشد که روش ایران چگونه باشد ولی در يك موضوع نظر ملت ایران و دولت ایران همیشه صریح و روشن بود نمایندگان ایران در سازمان بین المللی همیشه این رویه را تعقیب میکردند آن موضوع محدود نمودن سلاحهای هسته‌ای - از بین بردن سلاحهای هسته‌ای. فراهم کردن امکانات برای جلوگیری از تولید سلاحهای هسته‌ای بود. درباره این موضوع در هر مجمعی که مطرح شده یا خواهد شد نظر قاطع و روشن ملت و دولت ایران پشتیبانی از محدودیت و جلوگیری توسعه سلاحهای هسته‌ای است، پس اندیشه ملت ایران را در گذشته دور دیدیم عمل ملت ایران را در گذشته نزدیک مشاهده کردیم حالا ببینیم طرز کار ملت ایران در وضع حال چگونه است و در حال حاضر مناسب باین مسئله چه گونه عمل می کنیم، عرض کردم سعدی در هفتصد سال قبل در مقام رهبری سالخورده به جامعه آن روزی هشدار داد از این خطر که علم بدست نادان بیفتد و یا بخرد در کف نابخردان قرار بگیرد، مسئله عیناً با همان وضع با ابعاد بسیار بزرگتری الآن موجود است، نگرانی از انرژی هسته‌ای

در دست کسانی که آرزو کنیم نابخرد نباشند برای اجتماع بشری همان خطری را دارد که ۷۰ قرن پیش رهبر سالخورده‌ای با اجتماع آن روزی هشدار داد. محل اجتماع جامعه آن روزی انجمنهای کوچک ادبی بود پیروان مکتب هیرانی مثل سعدی نظر رهبر خود را در آن مجامع ادبی بازگو میکردند و هشدار میدادند درباره مخاطراتی که جامعه را تهدید می کند امروز آن مجامع کوچک تبدیل شده است بمجمع بزرگی مثل مجمع عمومی سازمان ملل متحد پیروان رهبران آن روزی سفیران کشورها هستند در این مجمع بزرگ جهانی امروز هم رهبر بزرگ و مجرب دیگری باز به جامعه بشری هشدار میدهد از مخاطراتی که در اثر اتمی شدن بعضی از نواحی دنیا جامعه بشری را تهدید خواهد کرد این رهبر مجرب به وزیر امور خارجه خود دستور میدهد که از طریق سفیر خود یا نماینده دائمی خود در سازمان ملل متحد از آن سازمان بخواهد که منطقه‌ای را که مادر آن زندگی می کنیم غیر اتمی اعلام کنند البته اگر این اقدام برای سراسر جهان بشود چه بهتر ولی هشدار فعلی مربوط به منطقه‌ای است که مادر آن زندگی میکنیم. این هشدار بجامعه ملل داده شده است امیدوارم به نتیجه مثبت برسیم خواهیم دید عکس العمل کشورهای دیگر در برابر پیشنهاد ایران چه خواهد بود مخصوصاً عکس العمل آن کشور هائی که در روزنامه‌هایشان این بیم را ابراز داشته اند که ایران ممکن است دارای سلاح اتمی شود. نتیجه تصمیمی که در سازمان ملل متحد در اینباره گرفته خواهد شد، عکس العملی که این دول درباره این پیشنهاد نشان خواهند داد معلوم خواهد کرد که این دول ریگی در کفش دارند یا نه. پس نحوه عمل ملت ایران در حال حاضر نشان میدهد که نه تنها در جهت تولید سلاح هسته‌ای گام برنمیدارد بلکه نگرانی خود را از اینکه کشور های دیگری در این راه قدم بر میدارند اعلام میکند.

اندیشه ملت ایران را در گذشته دور دیدیم، عمل ملت ایران را در گذشته نزدیک سنجیدیم، طرز کار ملت ایران را در وضع حال مشاهده کردیم، حال ببینیم نظر ملت ایران در این مسئله در مورد برنامه‌هایی که برای آینده نزدیک تنظیم نموده چگونه است برای شناخت نظر ملت

ایران در مورد برنامه های مربوط به آینده نزدیک بهتر است به برنامه پنجم ایران مراجعه کنیم از ابلائی سطور قانونی که برای سازمان انرژی اتمی ایران در جلسه گذشته بتصویب رسید میتوانیم نظر ملت ایران را برای آینده و چند سالی که در پیش داریم بشناسیم. بیائیم به قانون سازمان انرژی اتمی ایران نگاه کنیم می بینیم هدف این سازمان استفاده از انرژی هسته‌ای در صنایع است در کشاورزی است در ایجاد نیروگاههاست و در شیرین کردن آب شور و تأمین آب مورد نیاز مردم است تولید مواد اولیه مورد نیاز صنایع اتمی است. برای زیر بنای علمی و فنی است. برای گسترش علوم و فنون اتمی است عملیات اکتشافی برای تعیین منابع مواد اولیه صنایع اتمی است استخراج و تخلیص مواد اولیه صنایع اتمی است همکاری با مجامع بین المللی در زمینه علوم و فنون اتمی است انجام تحقیقات مربوط به استفاده از انواع انرژی دیگر است اینها هستند خطوط اصلی فعالیت سازمان در چهار چوبی که مجلس شورای ملی برای فعالیت این سازمان بزرگ علمی مشخص ساخته است اگر دقت کنیم می بینیم همه و همه در راه توسعه و تحول است، همه و همه در راه خیر و صلاح است.

حال بیائیم به کمک تکنیکی که در اول عرایض عرض کردم یعنی «اکستراپلاسیون» یا تکنیک برون یابی، روش ملت ایران را در مورد استفاده از انرژی هسته‌ای پیش بینی کنیم گذشته دور و نزدیک را مورد بحث و بررسی قرار دادیم، وضع حاضر را سنجیدیم از برنامه آینده نزدیک مطلع شدیم. اندیشه گذشته دور، عمل گذشته نزدیک، نظر در وضع حال و برنامه کار یکی دوسالیکه در پیش داریم روش ما را از لحاظ استفاده از انرژی هسته‌ای در آینده روشن میسازد. بنده یقین دارم قضاوت هر قاضی بیطرفی اظهار نظر هر ناظر صاحب نظری، داوری هر داوری بیطرفی این باشد که ملت ایران در مورد استفاده از انرژی هسته‌ای بطرف آبادانی خواهد رفت نه ویرانی، جنبه‌های انسانی انرژی اتمی را مورد استفاده قرار خواهد داد نه جنبه‌های حیوانی آن را و جهات آسمانی و ملکوتی انرژی هسته‌ای را در پیش خواهد گرفت نه جهات شیطانی و جهنمی آنرا.

در خاتمه این قسمت از عرایض میخوام در پاسخ آتهائی که سخنان نازوانی در باره نحوه استفاده ملت ایران از انرژی اتمی بر زبان رانده اند، نظر صریح و قاطع ملت ایران را در چند جمله خلاصه کنم «ایران سودای تسلط بر خاک و گل دیگران را در سر نمیپوراند که احتیاج به سلاح اتمی داشته باشد بلکه امید تقرب به قلب و دل دیگران را بجهانیان عرضه میدارد که وصول بآن جز با سلاح مردمی میسر نیست» بدین ترتیب یقین دارم همه نمایندگان محترم با من در این مورد هم عقیده هستند که آنچه ملت ایران خواستار آن است: سودا نیست امید است. تسلط نیست تقرب است. خاک و گل نیست قلب و دل است. در سایه تارک تهدید سلاح اتمی نیست در پرتو درخشان نوید سلاح مردمی است. پس از عرض قسمت اول عرایض از نمایندگان محترم اجازه میخوام چند دقیقه ای که از وقت باقیمانده است صرف بحث دیگری، از دید دیگری بنمایم نمایندگان محترم وقوف دارند که در جلسه گذشته مجلس شورای ملی با اتفاق آراء لایحه سازمان انرژی اتمی ایران به تصویب رسید تصویب این لایحه مهم و اساسی را بملت ایران و دولت ایران تبریک میگویم از صمیم قلب موفقیت مسئولین اجرای این لایحه را آرزو مندم به دودلیل فراکسیون پارلمانی اقلیت در جلسه گذشته باین لایحه رأی داد دلیل اول این بود که جهانیان بدانند که در مورد مسائل مهم مملکتی بین اکثریت و اقلیت تفاوتی نیست و فارغ از قیل و قال اکثریت و اقلیت دور از گفت و شنود جبهه موافق و مخالف دولت همه متفق القولند مسائل مهم مملکتی برتر از رقابت و صحبت های ایدئولوژیک بین حزب ایران سوسیال و حزب مسردم است بنا بر این برای گروه اقلیت باین لایحه مقصود ما این بود که بجهانیان بفهمانیم که مسائل مهم مملکتی بالاتر از این هاست. دلیل دوم که فراکسیون پارلمانی اقلیت در جلسه گذشته باین لایحه رأی داد این بود که بفهمانیم که فراکسیون اقلیت هر وقت دولت قدم مثبتی بر میدارد نه تنها جواب لای چرخ فعالیت دولت در راه اجرای آن نخواهد گذاشت بلکه با همکاری کردن قسمتی از بار آن مسأله ای را که مطرح است بدوش خواهد کشید بدولت کمک خواهد

کرد که با سرعت بیشتری آن بار را به مقصد برساند ولی با وجودی که در دفعه گذشته نسبت باین لایحه با اتفاق آراء رأی داده شد و لایحه بتصویب رسید بنده مانعی نمی بینم که نظر فراکسیون پارلمانی حزب مردم را در باره این لایحه اساسی بعرض نمایندگان محترم برسانم متأسفانه وقت بسیار قلیل است این است که فقط بنده دو جنبه اساسی این مطلب را مورد توجه قرار میدهم یکی اینکه به بینیم کارنامه دولت در این زمینه یعنی در زمینه استفاده از انرژی هسته ای در این ۴-۵ سال اخیر چه بوده است این يك جنبه، جنبه دیگر هشداری است که گروه اقلیت بدولت میدهد که در موقع اجرای این لایحه مورد توجه قرار دهد. بطور خلاصه عرایض من درباره کارنامه گذشته و هشدار برای آینده است. بنده کلمه کارنامه را بکار بردم ولی واقعاً حق این بود که این کلمه را بکار نمیبردیم زیرا میتوانیم بگویم کاری انجام نگرفته است که بتوانیم کلمه کارنامه را بکار ببریم بلکه بنظر بنده بایستی کلمه غفلت نامه یا خواب نامه را بکار ببریم واقعاً مناسبتر است و جداناً عرض کنم کاری نشده.

دکتر الموتی - خودتان فرمودید که در این قسمت سالها مسئول بودید پس اگر کاری نشده و غفلت شده خودتان هم در این مورد سهم داشته اید.

دکتر آزاد - جواب فرمایش جنابعالی را خواهم داد اجازه بفرمائید. لیدر محترم فراکسیون حزب ایران نوین فرمودند که بنده مدتی مسئول این کار بودم بنا بر این اگر غفلتی شده است بنده هم در آن سهم بوده ام باید عرض کنم مرکز اتمی دانشگاه تهران يك مرکزی دانشگاهی، تحقیقاتی است که هیچوقت مسئولیت اجرائی در مملکت نمیتوانسته داشته باشد در اینباره مثالهای متعددی عرض خواهم کرد باوجودیکه مسئولیت اجرائی نداشته است معذک برای جبران غفلت دولت خواسته است اقداماتی بکند ولی عمل دولت طوری بوده است که نه تنها کمک نکرده بلکه جلوی این کار را هم گرفته است اگر وقت باشد جواب فرمایش جنابعالی را عرض خواهم کرد و شاید هم در بین صحبت های بنده جواب خودتان را بیایید. و جداناً بنده بدون تعصب اقلیت و اکثریت عرض میکنم که در ۴-۵ سال اخیر هیچ کاری انجام نشده هیچ که عرض میکنم بمعنای کامل کلمه است بنده هر طرف نگاه میکنم

بهر مسأله ای که نظر می اندازم بی تفاوتی دولت، غفلت و قصور و گناه دولت، حتی گناه کبیره دولت را می بینم و اگر فرصتی پیش بیاید ثابت خواهم کرد که این سخنی که عرض میکنم گناه کبیره خلاف نمیگویم واقعاً گناه کبیره است.

دکتر الموتی - ما هم در این مورد جوابهایی داریم.

دکتر آزاد - از کجا شروع کنم - البته آن موقع بنده خواهم نشست و بفرمایش آقایان گوش خواهم داد اگر جوابی بود باز عرض خواهم کرد.

رئیس - آقای دکتر آزاد وقت جنابعالی تمام شد.

دکتر آزاد - اجازه بدهید يك دقیقه دیگر عرضم را تمام میکنم بنده می خواستم از الف تا یای این مسأله را خدمت خانمها و آقایان محترم عرض کنم الف را گفتم مقام ریاست گفتند که دیگر هیچ مگوی، بنا بر این چاره ای ندارم که اطاعت کنم و امیدوار باشم که:

و گر در خانه کس باشد

همین يك حرف بس باشد

(احسنت)

رئیس - آقای دکتر حبیب الهی بفرمائید.

دکتر حبیب الهی - جناب آقای رئیس، همکاران ارجمند:

کمیسیون کشاورزی مجلس شورای ملی در تاریخ ۱۸ تیرماه برای بازدید از فعالیت ها و پیشرفتهای کشاورزی استان خراسان بریاست آقای مهندس فیروز عدل و با اتفاق آقای دکتر ارشدی رئیس سازمان دامپزشکی کشور و آقای مهندس موسوی رئیس سازمان ترویج کشاورزی کشور، به مشهد وارد و در آنجا همراه مدیر کل کشاورزی استان خراسان از سازمانهای مختلف اداره کل کشاورزی بازدید بعمل آوردند. در مزارع نمونه تهیه بذر نهال و مؤسسه بررسی آفات مهندسين جوان ایرانی باچهره های سوخته از آفتاب و خسته از کار ولی مصمم و پیروز همزمان با انقلاب پیشرفته و کشاورزی قدیمی و سنتی مارا تبدیل به کشاورزی مدرن امروزی با تکنولوژی جدید نموده اند. آنها و دوستان آنها وظیفه سنگین تأمین و تهیه خوراک

سی میلیون نفر ایرانی را بهمهده داشتند و مسلماً از عهده این کار مهم برخوردارند (صحیح است) و در این مؤسسه سالیانه در حدود ۲۰۰ هزار اصله نهال میوه اصل و اصلاح شده در اختیار مراجعین و باغداران گذارده میشود، در تاکستان نمونه این مزرعه ۱۰۵ واریته درخت انگور تهیه شده و با آخرین متد معمول در دنیا کشت و برداشت میشود. در اینجاریس سازمان ترویج کشور در زمینه اقدامات دولت برای گسترش و بهبود تاکستانهای کشور و اعتبارات قابل توجهی که وزارت کشاورزی و منابع طبیعی برای کمک به باغداران و تبدیل تاکستانهای قدیمی به کشت مدرن اختصاص داده بیاناتی اظهار داشتند. در ایستگاه خاکشناسی در مورد شناسائی خاک و اهمیت آن از نظر مصرف نوع کود و همچنین طرز آبیاری توأم با دادن کود را مهندسين متخصص بیان داشته و کارهای انجام شده خود را وسیله نشریه های مفصل عرضه داشتند.

کمیسیون کشاورزی سپس از کلینیک دامپزشکی بازدید بعمل آورد، در اینجا رئیس دامپزشکی استان خراسان اظهار داشت، در استان پهناور خراسان که دارای ۱۵ شهرستان و ۵۱ بخش و ۱۹۱ دهستان و ۶۶۰۰ قریه میباشد در حدود ۱۰ میلیون سر دام در متجاوز از ۳۰۰ هزار هکتار مربع وسیله کادری مرکب از ۱۴ نفر دکتر دامپزشک و ۹۰ تکنیسین با تلاشهای شبانه روزی اداره میشود، آقایان نمایندگان نمیتوانستند فعالیت های دامپزشکی را در صحراها و بیابانها و در دل کوهستانها، مشاهده میکردند و با تشویق این طبقه زحمتکش وظیفه سنگینی را که بردوش دارند سیک میساختند. در اینجا رئیس سازمان دامپزشکی کشور توجه مخصوص وزیر کشاورزی را با مر دامپزشکی و جلوگیری از مرگ و میر دامها بیان داشته و گفت: سازمان دامپزشکی کشور با هزینه کم خدمات با ارزشی عرضه داشته است. مثلاً در استان خراسان هزینه پرسنلی آن در حدود ۵۶ میلیون و ارزش خدمات آن با محاسبه ای که بعمل آمده در حدود ۳/۵ میلیارد یعنی ۸۰ برابر هزینه برآورد شده است.

در مورد پیش گیری بیماری تب مالت و سل که قابل سرایت بانسان میباشد دامپزشکی استان خدمات

ارزنده‌ای عرضه داشته و از اشاعه بیماری و سرایت آن بانسان جلوگیری به عمل آورده است (احسن).

ایستگاه دامپروری عباس آباد که در ۳۰ کیلومتری مشهد واقع شده مورد بازدید آقایان نمایندگان قرار گرفت. در اینجا نژاد اصیل گوسفند بلوچی تربیت شده و برای اصلاح نژاد بین دامداران خراسان توزیع میگردد. جالب توجه اینجاست که این نژاد مخصوص قادر به تولید نسل دوقلو و سهقلو میباشد که از این راه کمک زیادی به تولید گوشت کشور مینماید.

از دانشسرای کشاورزی مشهد در طرق نیز بازدید بعمل آمد در این مؤسسه که در حال حاضر ۲۰۰ نفر از روستا زادگان مشغول تحصیلی علمی و عملی در مدرسه و در مزرعه میباشد در دو رشته ماشین آلات کشاورزی و آبیاری تخصصی پیدا کرده و تکنیسین های قابلی برای ادارات دولتی و بخشهای خصوصی خواهند بود.

در خاتمه عرایضم از آقای روحانی وزیر فعال کشاورزی که در اجرای او امر شاهنشاه آریامهر در راه کشاورزی نوین مملکت قدم گذاشته و هر روز موفقیتهای تازه ای بدست میآورد و همچنین از مدیر کل کشاورزی خودمان که میزبانی کمیسیون را برعهده داشتند و از کلیه کارمندان کشاورزی خودمان که موجبات بازدید ما را فراهم نمودند تشکر مینمایم.

از موقعیت استفاده کرده ضمن تشکر و سپاس اهالی نیشابور از توجه جناب آقای مهندس شهرستانی وزیر راه نسبت بساختن راه جدید مشهد نیشابور که موجبات نزدیک شدن در حدود ۶۰ کیلومتر راه را فراهم کرده اند تقاضا دارد دستور فرمائید هر چه زودتر ساختمان این راه مهم و حیاتی را شروع نمایند (احسن - احسن).

رئیس - خانم مزارعی بفرمائید.

بانو مزارعی - جناب آقای رئیس: همکاران محترم، بدو اجازه میخوام ولادت با سعادت دختر بزرگوار و رشید پیغمبر اکرم (ص) صدیقه طاهره (ع) را بکلیه مسلمین بخصوص بانوان مسلمان ایران تبریک عرض نمایم. بانوی بانقوائیکه دامنش مهد پیشوایان معصوم و مردان بزرگ تاریخ اسلام بوده و با او بیرومان همسر و همراه. امروز نیز ایرانیان مفتخرند که شهبانوی بزرگوار آنلن از سلاله و خاندان نبوی و قلب

پاک و رثوشان مانند جدۀ بزرگ خویش و بانوی بانوان اسلام همواره بخاطر ضعف و محرومینی می طپد و در گامشان ملجاء در ماندگان است. از پیشگاه خدای بزرگ موفقیت هر چه بیشتر و سلامت با سعادت توأم شهبانوی محبوب ایران را مسئلت دارد شهبانوی محبوبی که همسر و همگام شایسته رهبر بزرگ ملت است و دنیا با احترام و تجلیل از ایشان باد میکند (صحیح است - احسن).

در مورد بازدیدیکه چند روز پیش از شهرستان فسا داشتم بر مبنای دستور اخلاقی و آن شکرتم لازیدنکم که طبق دستور الهی لازم است شکرگزاری را فراموش نکرد و خدمات واقعی را ستود زیرا ناسپاسی از نظر اخلاق ربانی و پرورش الهی ناستوده و مطروداست (صحیح است) لازم دیدم عرایضی تقدیم ساحت مقدس مجلس شورای ملی بنمایم.

سالها بود مردم شهرستان فسا آرزو داشتند که جاده شیراز - فسا آسفالت شود و من بارها از پشت همین تریبون خواست مشروع اهالی شهرستان فسا را با اطلاع مسئولین رساندم ولی تا شش هفت ماه پیش این فقط آرزویی بیش نبود ولی امروز باید از وزیر فعال راه سپاسگزاری نمایم چون پس از شش ماه من از جاده آسفالت فسا بشیراز آدمم آنقدر سریع کار انجام گرفته که حتی عده ای از اهالی شهر

باور نداشتند که راه آسفالت شده و دیگر لازم نیست از گردنه سهمگین خز وارد جاده جهرم شوند و اگر کسی بشهرستان فسا نرود و با مردم آسامان بصحبت نینشیند از وجد شادی و سپاس مردم حشمناسی فسا نمیتواند باخبر شود. مردم شهرستان فسا از وزارت راه سپاسگزارند و امیدوارند که هر چه زودتر راه اساسی شیراز - فسا داراب - بندر عباس ساخته شود و این راه بزرگ و اساسی در تمام شئون اجتماعی و اقتصادی آنان اثر گذارد.

تلویزیون نیز که خواست مردم بدون تفریح آن شهرستان بود برنامه آزمایشی را شروع کرد و قطع شد امیدوارم با توجه باین مطلب که در شهرستانها مردم کمتر از تفریح و سرگرمی های تهران و مراکز استان برخوردارند و تلویزیون میتواند سرگرمی ارزنده ای برای کوچک و بزرگ باشد همچنانکه در گسترش آن تاکنون فعالیت

چشمگیری شده است فسامم برخوردار از برنامه های آن گردد.

هتل جهانگردی نیز تازه شروع بهره برداری کرده بود که با استحضار باین مطلب که در اغلب شهرتانهها بخش خصوصی نتوانسته است هتل تأسیس کند اینگونه هتلها واقعا مورد لزوم است.

هنرستان روستائی شهرستان فسانیز با فعالیت پیگیر وزارت مسکن و شهرسازی سرو صورتی گرفته و از این جهت که با سرعت و برای استفاده در شروع سال تحصیلی آن هنرستان را آماده مینمایند از وزیر محترم وزارت مسکن و شهرسازی تشکر نمایم (احسن).

بطوریکه خاطر همکاران عزیز مستحضراست یکی از مشکلات بزرگ جنوب ایران کم آبی است که رهبر بزرگ ما بارها در موارد بسیار این مشکل بزرگ را یادآوری فرموده اند علاوه بر کم آبی عدم اطلاع از اصول صحیح علمی و فنی در مصرف آب یکی از عللی است که

کار کم آبی را مشکلتر مینماید. امروز که بیاری علم میتوان بر بسیاری از مشکلات فائق شد در جنوب ضروری است برای اطلاع عموم مردم و حل مشکل بزرگ کم آبی برای تربیت انسانی متخصص راهی جست و چه راهی بهتر از این که دانشگاه پهلوی در شهری چون فسا که اکنون به برکت راه خوب و آسفالت بیش از یکساعت و نیم تا شیراز راه نیست مرکزی تحقیقاتی برای بهبود وضع آب و آبیاری تأسیس نماید این کمک بزرگی است بتمام مناطق جنوب بخصوص شهرستان فسا که ۸۰٪ مردم آنرا کشاورزان تشکیل می دهند اکنون سالانه بیش از پانصد نفر دختر و پسر دیپلمه از دبیرستانهای شهر فسا بر نیروی انسانی فعال آن شهر اضافه میشود اگر این نیرو با افرادی متخصص تبدیل میشد ما از ذخیره انسانی کافی برخوردار میشدیم. موقعیت خاص شهرستان فسا که حد فاصل بین دو استان فارس و استان ساحلی میباشد بمن اینجا اجازه را میدهد که تقاضای توجه بیشتری از طرف وزارت علوم و وزارت آموزش و پرورش باین شهرستان را بنمایم. در خاتمه مجدداً از دولت خدمتگزار جناب آقای هویدا که اثرات

۳- تصویب صورتجلسه های روز سه شنبه (۱۱) و یکشنبه (۱۶) تیرماه ۱۳۵۳

رئیس - صورتجلسه های روز سه شنبه یازدهم و یکشنبه شانزدهم تیرماه خدمت خانمها و آقایان توزیع شده نسبت به این دو صورتجلسه نظری نیست؟ (اظهاری نشد) صورت جلسه ها تصویب می شود.

۴- اعلام وصول فقره لایحه از مجلس سنا ۱- تأمین وسائل و امکانات تحصیل اطفال و جوانان ایرانی. ۲- واگذاری دو هزار هکتار از منابع ملی شده اطراف چاه بهار بشهرداری چاه بهار ۳- اجازه تضمین وامهای مورد نیاز شرکتهای کشتیرانی ایرانی ۴- اصلاح ماده ۹۲ قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی

رئیس - وارد دستور میشوم، لوابیحی از مجلس سنا رسیده است که برای اطلاع مجلس قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

گزارش کمیسیون شماره ۷ (فرهنگ) در قبال لایحه شماره ۸۹۴ مورخ ۱۳۵۳/۱/۲۰ دولت راجع به تأمین وسائل و امکانات تحصیل اطفال و جوانان ایرانی در جلسه فوق العاده روز دوشنبه ۱۷ تیرماه ۱۳۵۳ مطرح گردید و با اصلاحاتی بتصویب مجلس سنارسید.

اینک لایحه قانون فوق که اصلاح شده است جهت تصویب مجدداً آن مجلس محترم بضمیمه ایفاده میگردد.

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

رئیس - اصلاحات مجلس سنا به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

ریاست محترم مجلس شورای ملی

گزارش کمیسیون شماره ۴ (دارائی) در قبال لایحه شماره ۳۰۷۱۶ مورخ ۱۳۵۲/۵/۳ دولت راجع با اجازه تضمین وامهای مورد نیاز شرکتهای کشتیرانی ایرانی در جلسه فوق العاده روز دوشنبه ۱۷ تیرماه ۱۳۵۳ مطرح گردید و با اصلاحاتی بتصویب مجلس سنارسید.

اینک لایحه قانون فوق که اصلاح شده است جهت تصویب مجدداً آن مجلس محترم بضمیمه ایفاده میگردد.

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

رئیس - اصلاحات مجلس سنا به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

ریاست محترم مجلس شورای ملی

گزارش کمیسیون شماره ۳ (دادگستری و استخدام) در قبال لایحه شماره ۷۲۸۶۸ - ۱۱/۲۹/۱۳۵۲ دولت راجع به اصلاح ماده ۹۲ قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی در جلسه فوق العاده روز دوشنبه ۱۷ تیرماه ۱۳۵۳ مطرح گردید و با اصلاحاتی بتصویب مجلس سنا رسید.

اینک لایحه قانون فوق که اصلاح شده است جهت تصویب مجدد آن مجلس محترم بضمیمه ایفاد میگردد.

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

رئیس - اصلاحات مجلس سنا به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

ریاست محترم مجلس شورای ملی

گزارش کمیسیون شماره ۶ (کشاورزی و منابع طبیعی) در قبال لایحه شماره ۷۳۷۴۰ مورخ ۱۲/۸/۱۳۵۲ دولت راجع به واگذاری دوهزار هکتار از منابع ملی شده اطراف چاه بهار بشهرداری چاه بهار در جلسه فوق العاده روز دوشنبه ۱۷ تیرماه ۱۳۵۳ مطرح گردید و با اصلاحاتی بتصویب مجلس سنارسید.

اینک لایحه قانون فوق که اصلاح شده است جهت تصویب مجدد آن مجلس محترم بضمیمه ایفاد میگردد.

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

رئیس - اصلاحات مجلس سنا بکمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

۵- طرح و تصویب گزارش شور دوم کمیسیون دارائی راجع به اصلاح قانون امور گمرکی و ارسال به مجلس سنا

رئیس - گزارش شور دوم اصلاح قانون امور گمرکی مطرح است قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

گزارش شور دوم از کمیسیون دارائی

بمجلس شورای ملی

کمیسیون دارائی در جلسه ۱۸/۴/۱۳۵۳ با حضور

آقای علی اصغر طباطبائی معاون وزارت دارائی لایحه شماره ۶۱۰۰ مورخ ۲۰/۳/۱۳۵۳ دولت راجع باصلاح قانون امور گمرکی را که گزارش شور اول آن شماره ۱۲۶۴ چاپ گردیده است برای شور دوم مورد رسیدگی قرارداد و مصوبه شور اول را عیناً تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

لایحه قانون اصلاح قانون امور گمرکی

ماده واحده - اصلاحات زیر در قانون امور گمرکی مصوب ۳۰ خردادماه ۱۳۵۰ بعمل میآید:

۱ - بجزء ب از بند ۲ ماده ۳۷ تبصره زیر الحاق میگردد:

تبصره - معاینات گمرکی کنسولی موضوع این بند بشرط معامله متقابل تا پایان دوره خدمت مأموران کنسولی خارجی در ایران قابل تمدید است.

۲ - قسمت آخر ماده ۵۱ بشرح زیر اصلاح میشود:
رأی کمیسیون رسیدگی باختلافات گمرکی قطعی است مگر در مواردیکه مابه التفاوت بین مبلغ رأی و مبلغی که مورد قبول مؤدی یا مورد مطالبه گمرک است بیش از دوپست و پنجاه هزار ریال باشد که در اینصورت و همچنین در سایر موارد مذکور در این قانون مؤدی یا گمرک یا طرفین حسب مورد میتوانند ظرف بیست روز از تاریخ ابلاغ رأی کمیسیون تقاضای تجدیدنظر نمایند.

رئیس کمیسیون دارائی - کریم اهری

گزارش شور دوم از کمیسیون امور خارجه

بمجلس شورای ملی

کمیسیون امور خارجه در جلسه روز چهارشنبه ۱۹/۴/۱۳۵۳ با حضور نمایندگان دولت لایحه اصلاح قانون امور گمرکی را برای شور دوم مورد رسیدگی قرارداد و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا در تأیید گزارش کمیسیون دارائی بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون امور خارجه - دکتر یحیی شمس

رئیس - ماده واحده مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) در کلیات آخر لایحه نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده واحده و کلیات آخر لایحه رأی میگیریم خانها و آقایانی که موافقتن خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. لایحه برای تصویب مجلس سنا فرستاده میشود.

۶- طرح گزارش شور اول کمیسیون دارائی راجع باجازه اعطای وام و اعتبار بدولتها و مؤسسات خارجی و بین المللی.

رئیس - گزارش شور اول اجازه اعطای وام و اعتبار بدولتها و مؤسسات خارجی و بین المللی مطرح است قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

گزارش شور اول از کمیسیون دارائی

بمجلس شورای ملی

کمیسیون دارائی در جلسه روز سه شنبه ۱۸/۴/۱۳۵۳ با حضور نمایندگان دولت لایحه شماره ۲۱۷۰۸ مورخ ۱۶/۴/۱۳۵۳ راجع باجازه اعطای وام و اعتبار بدولتها و مؤسسات خارجی و بین المللی را که در جلسه روز یکشنبه ۱۶/۴/۵۳ تقدیم وبشماره ۱۲۷۸ چاپ شده است مورد رسیدگی قرارداد و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

لایحه قانون اجازه اعطای وام و اعتبار به دولتها

و مؤسسات خارجی و بین المللی

ماده واحده - بدولت اجازه داده میشود وامها و اعتبارات لازم را بنا به پیشنهاد وزارت دارائی و تصویب هیئت وزیران رأساً یا از طریق بانکها و مؤسسات اعتباری وابسته بدولت بدولتها و مؤسسات خارجی و بین المللی اعطا و از محل اعتبار مصوب در بودجه پرداخت کند.

وزارت دارائی مکلف است ظرف يك ماه پس از انعقاد هر موافقتنامه گزارش آنرا بمجلسین تقدیم نماید.

تبصره - گزارش مربوط بموافقتنامه هائیکه قبل از تصویب این قانون منعقد شده نیز باید ظرف مدت

یکماه از تاریخ تصویب این قانون به مجلسین تقدیم گردد.

رئیس کمیسیون دارائی - کریم اهری

گزارش شور اول از کمیسیون امور خارجه

بمجلس شورای ملی

کمیسیون امور خارجه در جلسه روز چهارشنبه ۱۹/۴/۱۳۵۳ با حضور نمایندگان دولت لایحه اجازه اعطای وام و اعتبار بدولتها و مؤسسات خارجی و بین المللی را مورد رسیدگی قرارداد و با اصلاحی که بعداً مورد تأیید کمیسیون دارائی قرار گرفت عیناً تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا در تأیید گزارش کمیسیون دارائی بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون امور خارجه - دکتر یحیی شمس

رئیس - کلیات لایحه مطرح است. آقای دکتر الموتی بفرمائید.

دکتر الموتی - بنظر بنده لایحه اجازه وام و اعتبار بدولتها و مؤسسات بین المللی یکی از لواحق افتخار آمیز است که امروز در ساحت مقدس مجلس شورای ملی مطرح است.

بسیار خوشوقتیم که در سایه توجهات شاهنشاه وضع مالی کشور ما بمرحله ای رسیده است که امروز ما توانستیم نه تنها مانند گذشته احتیاج بوام و تأمین اعتبار از منابع خارجی نداشته باشیم بلکه امروز خودمان جزو کشورهای وام دهنده و کمک دهنده شده ایم (صحیح است) ، و با استفاده از حاکمیت مطلق ایران در صنعت نفت چنین موفقیت ممتاز برای کشور ما بوجود آمده است و ما وظیفه خود میدانیم که در درجه اول به پیشگاه شاهنشاهمان درود بفرستیم که چنین وضعی برای ما بوجود آورده اند (صحیح است) . دهسال قبل در همین مجلس ایران ما دوره نشستم و لایحه ای را تصویب کردیم که دولت بتواند با گرفتن وام موجبات پیشرفت این مملکت را فراهم کند ولی امروز با ارشاد شاهنشاه خوشبختانه از نظر مالی، ما در چنان وضعی هستیم که کشور وام دهنده و کشور کمک دهنده هستیم (صحیح است) . دونکته را لازم میدانم در اینجا متذکر

بشوم و امیدوارم مورد توجه نمایندگان محترم قرار بگیرد، و مخصوصاً توجه جناب آقای دکتر یزدان پناه را باین مسئله جلب میکنم وقتی لایحه دریافت وام و اعتبار از خارج مطرح بود ما در لایحه ماده ای داشتیم که درباره دریافت وام از کشورهای خارج این اختیار به کمیسیونهای مجلس داده شده بود قراردادهایی را که با دولت ها منعقد میکرد کمیسیون دارائی مجلسین آنها را تصویب میکرد، بنابراین در این لایحه هم بنده پیشنهاد کردم قراردادهایی که با کشورهای خارجی منعقد میشود مرجع تصویب کننده کمیسیون های مجلسین باشد. با توجه به لایحه قبلی که در مورد دریافت وام چنین اختیاری ما داشتیم و خواهیم داشت در این مورد هم بهمان طریق عمل شود و بنده خیال میکنم این يك نکته بسیار اساسی است و مخصوصاً از کمیسیون دارائی مجلس خواهش میکنم که در این مورد توجه مخصوصی بفرمایند و اما مطلب دوم که بنده فکر میکنم تذکر آن لازم است اینست که نامی بینیم وقتی شهر ها و استانها میرویم خیلی ها میگویند که برنامه های عمرانی مامانده است و چطور شده که دولت در این شرایط در حالی که خیلی از کار های عمرانی ماناقی مانده به کشور های خارجی وام میدهد، این نکته اینجا باید توضیح داده شود که بر اساس مطالعاتی که در دستگاههای برنامه ریزی و اعتباری مملکت شده است برای جلوگیری از خطر تورم که در صورت وجود پول زیاد کشور را دچار خطراتی میکند، امروز در کشور ما این مطالعات شده تا آخرین مقدار پولی که امکان صرفش در مملکت وجود دارد ایجاد تورم زیاد نکند در مملکت سرمایه گذاری میشود، چنانچه ملاحظه فرمودید در جلسه گذشته دو لایحه ۸۵ میلیارد و ۱۲ میلیارد ریالی تصویب شد که دولت با آن لایحه ۱۲ میلیارد ریالی حداکثر کمک ممکن به شهرها و روستاها که برای آبادانی آنها صورت میگردد بعمل میآورد و با لایحه ۸۵ میلیارد ریالی هم حداکثر اعتبار برای بهداشت و فرهنگ رایگان و سایر کار های لازم داده میشود بنابراین باید بعرض مجلس ایران و بعرض همه نمایندگان و افراد ملت ایران برسد که دولت ایران امروز مشکل مالی ندارد و پول بیش از آنچه که برای احتیاجات عمرانی مملکت لازم است در اختیار دولت

و مملکت ایران هست ولی برای جلوگیری از خطر تورم سعی میشود این اعتبارات بحد معتدلی در کشور سرمایه گذاری بشود و اگر امروز در بعضی از کشورهای خارج سرمایه گذاری میشود، اینها يك مقدار سرمایه گذاری های سالمی است که باقتصاد مملکت هم کمک خواهد کرد. بنابراین با توجه باین نکات است که دولت تصمیم گرفته است با الهام از افکار انسانی و بشر دوستانه شاهنشاه ما که خواستار کمک به همه کشورها هستند این مسئله را مورد توجه قرار بدهد. بنا بر این بنده خیال می کنم با اصلاح این لایحه بصورتی که کمیسیون دارائی مجاسین هم قرارداد های منعقد از طرف دولت ها تصویب کند، این یکی از لوايح افتخار آمیز است که در مجلس شورای ملی بتصویب میرسد (احسن).

رئیس - خانم دکتر سرخوش بفرمائید.

بانود کتر پریش سرخوش - لایحه قانون اجازه

اعطای وام و اعتبار بدولتها و مؤسسات خارجی و بین المللی از این نظر مفید است که در جهان پرغوغای امروز که بحران انرژی، بحران ناشی از تورم، بحرانهای سیاسی و مالی که سرزمینهای صنعتی را فرا گرفته است، ایران بصورت يك قدرت تازه با هدفها و آرمانهای انسانی بپاخاسته است. در دنیائی که قدرتمندان از مساعدت ملت های نیازمند خودداری میکنند و بخش عمده ای از ثروتشانرا صرف تجهیزات و تسلیحات نظامی مینمایند، و در جوامع مصرفی که هدفی جز تولید هر چه بیشتر برای مصرف هر چه زیادت تر ندارند، در يك چنین فضائی ایران به پیروی از سنت های مذهبی و ملی ندائی انسانی و بشر دوستانه میدهد و دست همکاری ملت های در حال توسعه را برادرانه میفشارد (صحیح است).

در این جهان پرغوغا از تفرقه و جدال و فاصله میان ثروتمند و فقیر، کشور ما ابتکار عمل را در صحنه سیاست بین المللی بدست گرفته است.

ایران با دادن وام بکشور های در حال توسعه می خواهد از اختلافات و فاصله میان ملت ها بکاهد باید که که ملت ها بسوی تعمیم عدالت اجتماعی و رفاه بیکیسان پیشروی بکنند و هر گونه تبعیض اقتصادی یا نژادی یا سیاسی برای ایران محکوم است.

ملت و دولت شاهنشاهی ایران بپا خاسته اند تا با الهام از اندیشه های بشر دوستانه رهبرشان مشکلات مردم جهان را بیرون از يك متن استعماری حل کنند (احسن). یکی از نمود های ارزنده سیاست خارجی ایران توجه بکشور های آفریقا، آمریکای جنوبی و آسیاست اعطای وام بکشور های نیازمند، پیشنهاد غیراتمی کردن خاور میانه، دگرگونی در شیوه های کمک کردن و کمک گرفتن طرح بیطرف کردن اقیانوس هند تغییرات شگرفی را در سیاست های زنگنه زده استعمارگران در سطح جهانی بوجود آورده است (صحیح است).

وام دادن بدولتها و مؤسسات خارجی یکی از نمود های ارزنده سیاست خارجی ایرانست اگر اصلاحات اجتماعی عمیق در ایران زخ ندادده بود امروز کشور ما در صحنه سیاست بین المللی الهام دهنده و خلاق ارزشها نمیبود.

سیاست خارجی هر کشور بازتاب اوضاع داخلی آنست کسیکه درونش بیمار باشد نخواهد توانست باطن آشفته اش را با عرضه تصاویر ساختگی در ظاهر فریبنده جلوه دهد. بهمین جهت است که کشور ما هر بیروزی که در زمینه همکاری با ملت های جهان بدست آورد نشانی از موفقیت های داخل کشور است (صحیح است).

تلاش دولت شاهنشاهی ایران در زمینه از میان برداشتن فاصله میان غنی و فقیر نه تنها بصورت اعطای وام بلکه بشکل هشدارهایی مؤثر در مجامع جهانی منعکس بوده است. کمک های ایران بکشورها و مؤسسات خارجی صادقانه، بشر دوستانه و خالی از هر گونه انگیزه توسعه طلبی یا برتری جوئی است ملت ایران با شهامت و اعتقاد قشر خودخواهی و خودبینی را پاره کرده و قدم بفضایی بازتر و انسانی تر گذاشته باشد که قدرتها و استعمارگران را از خودخواهی و فقط بفکر خویشتن بودن و همه چیز را برای خود خواستن برهاند (احسن).

همکاران محترم در پشت هر رقمی که ایران بصورت وام و اعتبار بکشوری میدهد سیمای انسانی رهبر بزرگی آشکار است. ایران در این اندیشه و عمل خود در صدد يك قدرت سیاسی یا برتری نظامی یا تحمیل نظرات خویش نیست بلکه ایران بعنوان کشوری که ۶۵ قرن پیش منشور

آزادی ملتهار صادر کرده است، در این دنیای پر آشوب در صدد کمک بی شائبه بملت های از بند رسته است. شاید بعضی ها تصور کنند که ایران بیش از آنچه میگیرد بکشور های در حال توسعه کمک میکند اما نباید فراموش کرد که کمک به از میان بردن فقر و محرومیت و تقویت استقلال رأی در برابر قدرتهای بزرگ در هر نقطه از عالم در تحلیل نهائی برای امنیت ملی ایران و کامیابی اش در اعمال سیاسی مستقل اهمیت بسیار دارد. لذا وام بکشور های آفریقا و آسیا و حتی آمریکای لاتین يك اقدام پرستیژی نیست بلکه يك موضع گیری ضروری سیاسی است.

کسانی که میگویند چرا پولها را در داخل خرج نمیکنید؟ باید بدانند که برای جلوگیری از تورم خرج کردن در داخل کشور باید حساب شود دقیق باشد. و تا جائیکه امکان آن از نظر اصول اقتصادی و فنی میسر است برای برتنه های عمرانی و نوسازی و رفاهی دولت شاهنشاهی بودجه اش را تأمین نموده است مثلاً برای عمران و نوسازی شهر و روستاها دوازده میلیارد و بمشور تأمین بهداشت و فرهنگ ۸۵ میلیارد در نظر گرفته شده و برنامه پنجم عمرانی بدو برابر رسانیده شده است. لذا میتوان گفت وام دادن بکشور های نیازمند يك اقدام پرستیژی نیست بلکه يك موضع گیری ضروری سیاسی است (احسن).

رئیس - نظر دیگری در کلیات لایحه نیست؟ (اظهاری نشد) بود و در شور و ماده واحده رأی میگیریم خانها و آقایانی که موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده واحده مطرح است. آقای رامبد بفرمائید.

رامبد - دیروز سخن از دریافت اعتبار و گرفتن وام بود، امروز صحبت از اعطای اعتبار و دادن وام است. اگر نگاهی بفهرست کشور های وام گیرنده و وام دهنده بکنیم خوب تشخیص میدهیم که مادر چه وضعی بودیم و به چه مرحله ای رسیده ایم. هر سال در هر بودجه که در مجلس مطرح بود مفاد و شرایط و نکات لازم الرعایه محدود کردن وام ها را بدولت تذکر میدادیم. امروز دوستان مجلسی ما جنبه انسانی و احساناتی و غرور ملی در دادن وام و اعطای اعتبار به دیگران را در اینجا

طرح می کنند. عضو هر کشوری، فدره ملتی اگر کمترین احساس ملیت و وطن پرستی داشته باشد آنچه را که بیلان مملکتش نشان میدهد، آن را بیلان زندگی خودش حساب می کند. مملکتی که تا یک قرن قبل، تا نیم قرن قبل ترازوی زندگیست بسمت قرض های ننگین بود، بحث گرو گذاشتن حیثیت و ملیت و منابع سرزمین های کشور و عواید ملی بود، امروز بجائی رسیده است که نماینده مردم و مملکت پشت تریبون توجه می کند که ما میتوانیم بدیگران قرض بدهیم. آیا جای سپاس و حق شناسی و شکرگزاری به بنیان گذار اصلی این پیشرفت و توفیق که خاندان پهلوی است، نیست؟ (صحیح است - احسن). اما صرف نظر از غرور ملی گذشته از احساسات، بگذریم از لغت پرستی. وقتی بعد از جنگ دوم جهانی این فهرست اسامی کشورهای را نگاه می کنیم می بینیم که ابرقدرتها و بعضاً کشورهای توسعه یافته بزرگ با صنعتی اروپائی فقط کشورهای وام دهنده بودند و کشورهای در ردیف ایران وام گیرنده. امروز اولین روزنه، اولین اثر از تمدن بزرگی که شاهنشاه آریامهر برای ملت ایران ترسیم کردند يك نمونه داده شد که ایران از لیست وام گیرندگان به لیست وام دهندگان رفته است اما ملت ایران حق دارد، افراد حوزة انتخابیة جناب آقای المونی هم محق بودند که از ایشان بپرسند، نماینده عزیز ما هر روز در روزنامه می خوانیم که شمایلر اکثریت بلند میشود و در پشت تریبون از وام گرفتن مستمر دولت از خارج، همچنان دفاع می کنید. ما اگر از این طرف پول داریم که وام می دهیم چرا از آن طرف خودمان وام میگیریم؟ موکلین خانم سرخوش بدرست از ایشان سؤال کردند هنوز نه يك و ده و صد بلکه میلیونها مطالب در این کشور باقی مانده است تا خواسته ها و نیات شاهنشاه و نیاز مندیها و احتیاجات ملت آنچنان که باید و شاید برآورده شود. از شمایی پرسند چراغی که به خانه رواست به مسجد حرام است. شما اینجارا گذاشته اید و رفتید فکر سنگال و مازراة بحار را کردید، البته این سؤالات جواب علمی و منطقی روشن دارد همچنانکه جناب آقای المونی فرمودند، اما این مسائل جزو وظایف حضرت تعالی است (اشاره به معاون پارلمانی وزارت اطلاعات و جهانگردی) ملت ایران وظیفه ای ندارد که فدر فرودش متخصص اقتصاد آشنا به

تمام گردش های سیاسی دنیا باشد. مجلس که بودجه تبلیغات را تصویب می کند برای اینست که راه را از چاه و صحیح را از خطا، آنچه باید و شاید در توضیح و تفسیر و تعبیر سیاست های دولت و مصوبات مجلس، شماملت را روشن بکنید (صحیح است). البته داریم دانشگاهیان و روشنفکرانی که به مجلس راه پیدا نکردند ولی مسائل را خوب تشخیص می دهند. ولی نه در ایران بلکه در هیچ جای دنیا تمام طبقات و افراد موظف نیستند که دلیل و علت تمام تصمیمات سیاسی و اقتصادی را بدانند تا کنه و ضمیر و بواطن و پایه و اساس تصمیمات را برای خودشان تعبیر و تفسیر کنند. و این شما هستید که بعضی بعضی مسائل که بنظر من زائد هستند، و مسائل نامربوطی که دستگاه های تبلیغاتی صرف وقت میکنند و یا آن تلویزیونی که راهزدی و بی غتی هارامی آموزد، این مسائل را برای افراد ملت روشن کند که چرا ما هنوز از يك دست وام میگیریم و با دست دیگر وام میدهیم و چرا هنوز در خیلی جاها که احتیاج بچاه آب دارند ما میلیاردها بدیگران کمک می کنیم، اینها وظیفه من است در اینجا بگویم. خانم سرخوش فرمودند، جناب آقای المونی با آن بیان عنوان کردند و توضیح دادند ولی وظیفه شماست که در برنامه های تلویزیونی عنوان بکنید و مردم را روشن بکنید. موضوع وام دادن بخارج، سرمایه گزاری در خارج کشور همچنانکه فرمودید مطلبی است بشر دوستانه و امری است انسانی ولی ما چیزی نداریم که از ملت پنهان بکنیم. بالاتر از انسانیت بالاتر از بشر دوستی، ایرانی دوستی و مصالح ایرانی است (صحیح است). وام دادن بخارج يك مسأله ای است صحیح و اقتصادی و در جهت منافع ملت ایران نه فقط دوست داشتن دیگران و بشر دوستی در خارج از مرز. روزگاری که در آمد ناخالص ملی ما در حدود ۱۰-۲۰ میلیارد دلار بود خیلی طبیعی بود که ما برنامه هایی در همین حدود طبعاً در داخل مرز کشور خودمان داشته باشیم همچنانکه بسیار منطقی است در حالیکه يك کشاورز در داخل مرزعه خودش توانست با درآمدش يك جوی باریکی بکند ولی بعد آنچنان ثروتی پیدا کند که بتواند يك سد کوچکی بالای مرزعه خود اجداد کند، يك چاهی بالای مرزعه اش بزند در مرزعه متعلق بکشاورز دیگر موقعی که این آب وجود

داشته باشد و هر دو طرف هم آمادگی داشته باشد که از آب آن سدیا آن چاه استفاده کنند در آن صورت سعی خود کشاورز در این است که برای سرمایه گذاری از قطعه زراعتی خودش با بیرون بگذارد، کشوری چون ایران که در چند سال آینده در برنامه اش ۱۲۰ میلیارد دلار در آمد ناخالص ملی دارد جناب آقای اخلاقی با توجه باینکه تعداد کشورهای اروپائی که کمتر از صد میلیارد در آمد ناخالص ملی دارند زیاد است دیگر برای ما انجام تمام برنامه های عظیم در داخل کشور مقدور نیست. مگر آنروزی که دیگران بما وام میدادند و حالا توضیح عرض خواهم کرد، هنوز هم ما وام میگیریم جنبه ترحم و انساندوستی بما بود؟ هر بار در پشت این تریبون موقع طرح بودجه عرض کردم دست گدائی بسوی کسی دراز نمیکنیم چون گرسنگی بهتر از قبول ترحم است (احسن). اگر وامی میگیریم، يك همکاری اقتصادی است.

سرمایه یا تکنولوژی از دیگران، منابع از ما، ما بهره خود را میگیریم و سهم آنها را هم میدهیم. اکنون هم آنچه ایران در خارج از مرزهای خود میکند. علاوه بر جنبه بشر دوستی و نوع پروری که همیشه جزو روش و خصائل ایرانیان بوده و جزو مشخصات طینت رهبر ما است (صحیح است)، مسائل لازم و نیاز ملی و اقتصادی و احتیاجات برنامه ای ما ایجاد میکند که بعضاً واجب تر از داخل در خارج سرمایه گزاری بکنیم و این سیاست اجرا میشود. کشوری مثل ایران با این توفیقاتی که در درآمد نفت بدست آورده و پیشرفتهائی که در صنعت و سایر شئون در پیش دارد برای برنامه های عظیم آینده خود احتیاج بمواد اولیه خواهد داشت، احتیاج به تکنولوژی خواهد داشت احتیاج به تجربه و کارائی خواهد داشت. که انجام همه اینها بعلاوه دسترسی بیازارها نه برای ایران برای هیچ کشوری از طریق اقدامات داخلی مقدور نیست برای بر آوردن این نیازها و در نهایت بشر دوستی برای برنامه های خارج از مرز بر اساس همکاری و منافع متقابل از لحاظ منافع ملت ایران و از لحاظ نگهداری دوستان و کمک انسانی بآنها است، که وام میدهیم. اینجا آن جوابی است که موکلین جناب آقای دکتر المونی و سرکار خانم سرخوش و همه ما باید

بدانیم که اگر بیش از صد تن سیمان در محلی موجود نبود، اگر خواستید بیشتر از صد هزار تومان ساختمان آنجا بکنید، ده برابر آن هم پول داشته باشید با نون سیمان ساختمان ایجاد نخواهد شد. با این عمل فقط قیمت سیمان را بالا میبرید و وقتی امکانات در ایران و هر نقطه دنیا محدود است، پول حلال مشکلات نیست. پس بطوریکه دوستان و همکاران ما از اکثریت فرمودند و ما اقلیت هم قبول داریم، دادن اعتبار برای اجرای برنامه های داخل فقط تا آن اندازه ای که امکانات اجرائی و اقتصادی اجازه میدهد به مصلحت مملکت است بیشتر از آن نه فقط کار بیشتری انجام نمیشود، بلکه منحصرأ باعث گرانی زندگی میشود که وظیفه دولت است آنچه میداند و میتواند در مقابل این مرض جهانگیر مقابله کند. یکی از برنامه های ما هم همین است که پول زیادی نریزیم. واقعاً جناب آقای دکتر یزدان پناه، شما موقعی همکار ما بودید و نماینده مجلس بودید ولی امروز دو سمت دارید، یکی سمت دفاع از برنامه های دولت و حضور در مجلس، یکی سمت بازگو کردن نظریات مجلس در شرکت جلسات هیأت دولت. خاطر تان هست روزیکه ما ۶۰ میلیون دلار وام بابت برنامه های آب و برق میگیریم، بنده اینجا چه عرض کردم؟ عرض کردم اولین شرط وام گرفتن اینست که بدانیم این پول را که قرض میگیریم، میتوانیم خرج کنیم یا نه؟ امروز يك کسی به بنده شخصاً صد میلیارد دلار وام بدهد که - رامید نوشخصاً يك مؤسسه اتمی درست کن آیامن میتوانم؟ نمیتوانم. چون می بینم بعضی از دوستان و وزرای شمادوست دارند در مکالماتشان به عبارات مصطلح خارجی تکیه کنند میگویم تکنیکال فیزی بیلتی یعنی از لحاظ تکنیک و امکانات نیروی انسانی قابل انجام باشد این شرطتها در وام گرفتن نیست. من بدولت یادآوری میکنم همانطور که ما درباره خودمان موظف بودیم مطالعه بکنیم و اینکه میگوئیم در چه مدت با چه شرایط آیا میتوانیم از این وام استفاده کنیم بیانه، در موقع وام دادن این مطلب نباید فراموش بشود عیناً همانطور که نمایندگان بانک بین المللی میآمدند و در اینجا می نشستند و میگفتند، این مطلب روی مطالعاتی که شده قابل اعتماد نیست آن طرح دیگر را اطلاعات در اختیارشان میگذاریم مطالعه کنید، وظیفه

انسان دوستی ما اینست که دیگران را چون دوست میدانیم کمک بکنیم باید کمکی باشد که برای آنها قابل استفاده باشد. اما شرط دومی دارد خیلی کارها قابل اجرا است ممکن است شما قصر هائی از کریستال بسازید شما متخصص از چکوسلواکی وارد میکنید و قصر کریستال میسازید آیا از لحاظ اقتصادی این کار قابل توجیه است؟! پس در مرحله دوم وام گرفتن، همچنانکه در وام دادن مطرح است توجیه اقتصادی مطرح است. آنچه که شما اقتصاد دانها در مطالب خودتان میگوئید اکونومیکال جستی فیکشن، خوب بفرض اینکه از جهت اقتصادی و توجیه آن از جهت اجرائی و امکان نیروی انسانی مسائلی را مطالعه کردید بیک مطلب اصلی برای ما پیش میآید این است که ما از آن چه نتیجه میگیریم این موکلین آقای الموتی که میگویند در این جا چارج نمیکنیم و بخارج وام میدهیم باید شما و من آقای الموتی بزرگوار بیائیم و توضیح بدهیم و توجیه کنیم که این وام را بصلاح کشور دادیم و آنها را از این مضیقه خلاص کردیم، این حسن روابط را دایر کردیم، آنها این بهره را بردند و این نتیجه هم برای ما حاصل شد پس از توجیه باین سه اصل، مطلبی را که هر نماینده مجلس در پشت این تریبون میآید در موقع توجیه برنامه ها عنوان میکند و خود جناب آقای نخست وزیر در هر صفحه گزارش مسائل اقتصادی شان بمجلس آن را منعکس میکند مسئله اولویتها است. اولویتها ممکن است امروز که مادر این مرحله وارد میشویم دستهای زیادی بطرف مادر از شود. اما این دولت است که باید اولویتها را در نظر بگیرد. بالاخره از زمان برنامه دوم، جناب آقای الموتی و من خوب بخاطر داریم در این اطاق مجلس که سابق بعنوان جلسه خصوصی معروف بود ساعتها و روزها صحبت از شرایط وام بود و ای بسا عده ای از نمایندگان میگفتند این تضمینها و این جبران خسارت های احتمالی و این پیش بینیها باید تخفیف پیدا کند حال باید در دادن وام باز توجیه بفرمائید که فقط پولی برای دادن نیست با توجیه به تمام اولویتها و تمام شرایط اجرائی برای بازگشت آن پول بانضمام استفاده طرفین، باید در شرایطش توجیه خاص شود. اما دو مطلب در اینجا صحبت شد خانم سرخوش

و جناب الموتی و بنده هر سه نفر گفتیم که چرا وام را بخارج میدهیم و در داخل بیش از این نمیتوانیم مصرف کنیم؟ بیک نکته باقی میماند و آن این است که ما وقتی وام میدهیم پس چرا از آن طرف وام میگیریم؟ همین الان گزارش دو فقره وام در کیف من است و در آخر جلسه جناب آقای رئیس مجلس دستور خواهند فرمود که که برای اطلاع مجلس نامه های دولت قرائت بشود. باز دو فقره وام جدید میگیریم مطلب خیلی ساده است چون عده ای از دوستان ایرانی و کشاورز ما ممکن است در آن تماشاچیان این جلسه نشسته باشند این مثال را میگویم همانطور که کشاورز میورد از بانک کشاورزی برای یک برنامه مزرعه خودش وام میگیرد در عین حال در صندوق تعاونی ده خودش هم وام میدهد و شریک میشود و سرمایه گذاری میکند؟ این دو مطلب با هم بکلی مجزا است و آنها عبارت از انتقال پول یا خدمات یا اطلاعات یا آنچه که که امروز باصطلاح تکنولوژی میگویند نیست این وام فقط با دادن پول و انتقال آن به نقطه ای دیگر مقدر نیست. ما وقتی میتوانیم از مؤسسات با کشورهای بایک شرایط مناسب و خوب استفاده کنیم و کالا و خدمات و اطلاعات مورد نیاز را بدست بیاوریم هیچ دلیلی ندارد که پول نقد خودمان را که میتوانیم جای دیگری سرمایه گذاری کنیم و استفاده های دیگری برایش پیش بینی کرده ایم بمصرف نرسانیم و آن برنامه را متوقف بگذاریم. شاید کسانی بودند که میگفتند بعضی اینکه دوتا سدا را با وام بسازیم خوب است یک سدا بسازیم و وام نگیریم. ولی برنامه وقتی صحیح باشد دیدیم که از عامل زمان استفاده شد و وام گرفته شد سدا ساخته شد و وام هم پس داده شد که اگر امروز میخواستیم آن سدا را بسازیم به پنج و شاید هم به ده برابر قیمت آن روز تمام میشود. پس موضوع وام گرفتن و وام دادن دو مطلب کاملاً متفاوت است جناب آقای نیک پور اینجا تشریف دارند در ستون دفاتر بانک صدها طلبکار دارند و صدها بدهکار، برای گردش امر اقتصادی و برنامه ریزی لازم است آنجائی که نمیتوانیم جنس مرغوبی را با مدت بخیریم از این امکان استفاده میکنیم و سرمایه را در آنجائی که از طریق مدت واقساط نمی شود کاری کرد و باید حتماً نقد سرمایه گذاری کرد

بکار میریم و سرمایه گذاری میکنیم. صحبت طولانی شد معذرت میخواهم عرایضم را این جا خاتمه میدهم ولی ضمن بیان نام موقع طرح بودجه اینجا نکاتی را یادآوری کردم که یکی از دوستان، طبعاً از اکثریت، فرمودند ما بودجه آمریکا را مطالعه نمیکنیم چرا از آمریکا مثال میاورید؟ برای این مثال آوردن همان تحصیل کرده هائی که میگویند وقتی ما بدیگران وام میدهیم چرا جلب سرمایه های دیگران را میکنیم یا وام میگیریم شما ارائه بدهید که در همان آمریکا که شاید یکی از بزرگترین قدرتهای اقتصادی دنیا است باز از خارج سرمایه جلب میکند و عنداللزوم وام هم میگیرد. پس علت وام گرفتن ما هم در همان ردیف است. اما دو کلمه راجع بلاجه، لایحه را خواندم شجاعت دولت را در قبول مسئولیت خیلی تحسین میکنم ولی برای اینکه در این جا در صورت مذاکرات ثبت بشود این کلمه را یادآوری میکنم تا مینان مسئولیت دولت و مینای اعتماد مجلس را که چقدر باید مورد توجه دولت قرار بگیرد از مدنظر دورنگه نداریم ماده واحده میگوید: بدولت اجازه داده میشود و امها و اعتبارات لازم را، با این يك کلمه لازم مجلس وظیفه خودش را انجام داده اولویت، توجیه اقتصادی، امکان اجرائی و تمام مسائلی را که دولت باید در مدنظر قرار بدهد در مقابل این کلمه لازم مجلس از دولت میخواهد که این توجه را حتماً بفرمایند. در طرز نوشتن لایحه هم مسائلی هست که چون شور اول است ممکن است در کمیسیون پیشنهاد بدهم و وقت نمایندگان را بیش از این نیگیرم (اخذت).

رئیس - در ماده واحده نظر دیگری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینماید تبصره زیر به لایحه اجازه اعطای وام و اعتبار بدولتها و مؤسسات خارجی و بین المللی اضافه شود:

تبصره: قرارداد هائیکه برای اعطای وام و اعتبار یا دولتها یا خارجی منعقد میگردد پس از تصویب کمیسیونهای دارائی مجلسین قابل اجرا خواهد بود.

رئیس فراکسیون پارلمانی حزب ایران نوبن -

مصطفی الموتی

رئیس لایحه و پیشنهاد برای شور دوم به کمیسیونهای مربوط فرستاده میشود.

۷- تقدیم لایحه تعیین اعتبار مورد نیاز طرح ساختمانها و تاسیسات و تجهیزات نیروی زمینی شاهنشاهی، بوسیله آقای دکتر یزدان پناه وزیر مشاور و معاون پارلمانی نخست وزیر رئیس آقای دکتر یزدان پناه بفرمائید.

دکتر یزدان پناه - (وزیر مشاور) با اجازه مقام محترم ریاست بموجب تبصره دوم ماده بیست قانون برنامه و بودجه پیش بینی شده است اعتباراتی که باید در طی برنامه پنجم بمصرف برسد اگر در ضمن سال مالی قابل پیش بینی نباشد بانصوب کمیسیون بودجه این امر مقدور میشود. اینک لایحه ای در این زمینه از طرف سازمان برنامه و بودجه تهیه شده است که تقدیم مقام ریاست میشود.

رئیس لایحه به کمیسیون بودجه ارجاع میشود.

۸- قرائت دو نامه رسیده از دولت در اجرای قانون نحوه خرید ماشین آلات

رئیس نامه هائی از دولت رسیده است که برای اطلاع مجلس قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

جناب آقای رئیس مجلس شورای ملی

باستناد ماده ۳ قانون برنامه عمرانی پنجساله پنجم مصوب پنجم اسفند ۱۳۵۱ و براساس تبصره ماده ۲۶ قانون برنامه و بودجه کشور مصوب دهم اسفند ۱۳۵۱ موافقتنامه تضمین وام پنجاه و هشت میلیون (۵۸۰۰۰۰۰۰) دلار بانک بین المللی ترمیم و توسعه شرکت سهامی تولید و انتقال نیروی برق ایران در تاریخ ۱۳ ژوئن ۱۹۷۴ (۲۳ خرداد ۱۳۵۳) بین وزارت دارائی (وزارت امور اقتصادی و دارائی) و بانک بین المللی ترمیم و توسعه منعقد گردیده است.

تهدت قبل از باز پرداخت اصل وام چهار سال میباشد و مبلغ وام در بیست و نه (۲۹) قسط متوالی

مبلغ موافقت نامه وام مذکور در فوق معادل شصت و پنج میلیون (۶۵,۰۰۰,۰۰۰) دلار است که پس از ۶ سال مهلت قبل از بازپرداخت اصل وام، در بیست و دو (۲۲) قسطه متوالی شش ماهه بازپرداخت خواهد شد. به مبلغ استفاده شده بازپرداخت نشده این وام نرخ بهره ای از قرار هفت و یک چهارم درصد ($7\frac{1}{4}\%$) و به مبلغ استفاده نشده کارمزد تعهدی برابر سه چهارم یک درصد ($\frac{3}{4}\%$) در سال تعلق خواهد گرفت.

این گزارش در اجرای ماده ۲۵ قانون برنامه و بودجه کشور مصوب دهم اسفند ۱۳۵۱ برای استحضار مجلس شورای ملی تقدیم میگردد.

وزیر امور اقتصادی و دارائی - هوشنگ انصاری

۹- ختم جلسه

رئیس - چون مطلب دیگری در دستور نداریم با اجازه خانمها و آقایان این جلسه را ختم می کنیم تاریخ و دستور جلسه آینده بعداً با اطلاع همکاران محترم خواهد رسید.

(جلسه در ساعت ۱۱ صبح ختم گردید)

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

شش ماهه توسط شرکت سهامی تولید و انتقال نیروی برق ایران بازپرداخت خواهد شد. بمبالغ استفاده شده بازپرداخت نشده این وام نرخ بهره ای از قرار هفت و یک چهارم درصد ($7\frac{1}{4}\%$) و بمبالغ استفاده نشده کارمزد تعهدی برابر سه چهارم یک درصد ($\frac{3}{4}\%$) در سال تعلق خواهد گرفت.

این گزارش با استناد ماده ۲۵ قانون برنامه و بودجه کشور مصوب دهم اسفند ۱۳۵۱ برای استحضار مجلس شورای ملی تقدیم میگردد.

وزیر امور اقتصادی و دارائی - هوشنگ انصاری

جناب آقای رئیس مجلس شورای ملی

به استناد ماده ۳ قانون برنامه عمرانی پنجساله پنجم مصوب پنجم اسفند ۱۳۵۱ و بارعایت ماده ۲۵ قانون برنامه و بودجه کشور مصوب دهم اسفند ۱۳۵۱ موافقت نامه وامی، به منظور تأمین قسمتی از هزینه اجرای طرح و ایجاد ده بست اسکله در بندر شاهپور و خرید تجهیزات مربوطه مورد نیاز سازمان بنادر و کشتیرانی، در تاریخ ۱۳ ژوئن ۱۹۷۴ (۲۳ خرداد ۱۳۵۳) بین وزارت دارائی (وزارت امور اقتصادی و دارائی) و بانک بین المللی ترمیم و توسعه منعقد گردیده است.